

наче весь Київ – це суцільно хворі на булімію бабусі, обирали київського мера; для «приколу» голосували за інших героїв комічних роликів...

Не про Україну думали, коли наймалися постояти під прапором. Будь-яким, головне, щоб заплатили, й побільше. Почали втрачати державність, коли дали двадцятку даїшнику на дорозі, за кущем, і коли віднесли перший хабар. Наша державність луснула тоді, коли до списків політичних партій почали брати за грошовим принципом: скинулися й випустили «акції» у вигляді прохідних місць до парламенту. І такій системі акціонерних товариств байдуже, що там собі думають і чим живуть люди, котрі начебто найняли цих от акціонерів служити інтересам громадян: написано ж у Конституції, що джерелом влади є народ. Та насправді в Україні джерелом влади є гроші. І так з каденції в каденцію. Усюди править більшовизм. Більшість рулює. І цим усе сказано. В усьому: від державних посад до управлінських шпарінок – партійний квотний принцип. Дарма, що жодна ідеологія не може бути державною, записано в Конституції. У нас державною стає не так навіть ідеологія (її просто нема), як партія, що прийшла до влади. А останнім часом як власне регіон. І раптом ти не в ній чи не з нього, тобі – гаплик! До Автономії зводили прувити з Донеччини. Тепер вони кажуть, що їх не чує Україна... Не у форматі була вся країна. Бо маховик системи акціонерного товариства має продукувати статки. Щоб потім скинутися й знову обдурити виборця...

Не дай нам, Боже, повторення пройденого. Крим каже, що його не чули. Його не чув якраз той, хто обіцяв «почути кожного». На жаль, його адепти сприйняли втечу свого електорального улюбленця як власну трагедію й волають про допомогу льяльковода, що привів його до влади, тримав на короткому повідку, годував агентів, щоб ті змащували електоральні мізки відповідною отрутою. Навіщо все це? А щоб спротив не поширився Російською імперією, щоб бруківка на Красній площі пережила не одне покоління, щоб Путін із Медведєвим і далі гралися у двійників. Щоб інші держави СНД не надумали демократизуватися. Щоб російський флот у Чорному морі стояв довічно, бо мало в світі залишилося країн, котрі добровільно запустили б на свою територію такого «Путлера»; щоб шельф Чорного моря не дістався Україні, інакше вона зістрибне з газпромівської голки; щоб награбовані мастки на Південнобережжі не спало на думку передавати у власність України та й загалом власність московських та й київських князів безпечно грілася на кримському сонці. А кримчани? Путін збирається ховатися за спину кримчанок та їхніх дітей... Пенсіонерів, котрі сподіваються на довгий російський рубль і непохитність постаті вічно молодого вождя...

Він і чути не хоче, що Росія є підписантом Будапештського меморандуму 1994 року, за яким вона, а також Велика Британія та США гарантують безпеку Україні, котра єдина в світі позбулася своєї ядерної зброї. Як журналістка я тоді була на саміті. Його учасники тоді ще вмовляли Росію підписати цей документ. Країні ядерного клубу виявили неабияку наполегливість. І ось за двадцять років російський кримчанич-диктатор показав свою сутність, заявив, що тієї України, стосовно якої підписувався меморандум, уже немає. А іншої він не визнає. Не щастить нам на гарантів?!

Хто зупинить льяльковода? Дипломатія без жодного пострілу та введення військ. Це і є мистецтво можливого. Інакше – війна. Ось ціна державної руйни.

Вікторія СВІТЛАНОВА.

Місія: об'єднати країну

Що треба зробити для зміцнення єдності в країні як на політичному, так і на побутовому рівні в нинішній непростій ситуації, розповіли «Вічу» народні депутати України та громадські діячі.

Не затанцюють

Народний депутат України Віталіна ДЗОЗ (фракція Партії регіонів):

– Людей обурює те, що їх не чуять. Щоб зшивати країну, треба вести тонку, зважену гуманітарну політику. Не таку, що приїде поїзд дружби й усі затанцюють гопака. Не затанцюють. І після прийняття закону про мову українською не заговорять.

На побутовому рівні в нас немає розбіжності в поглядах. Наші вчителі в Криму щоліта приймають дітей зі Львова. Так само вони їздили до Львова вивчати передовий досвід. З сім'єю ми завжди відпочиваємо в Моршині. Я дуже люблю цих людей за їхню мову, толерантність. Коли я там, мені хочеться дізнатися про їхніх героїв, як вони жили, що переживали. Можливо, я в чомусь не приймаю їхню історію, але намагаюся зрозуміти.

Але як сприймати, коли приїжджають і кажуть: «Так, зараз будемо говорити українською, а всі пам'ятники Леніну знесемо». Знесемо, зруйнуємо «до основания» й нічого не побудуємо – вже було в історії. Поставте пам'ятник Тарасу Григоровичу Шевченку. Це буде правильно.

Я розумію, що охопила ейфорія перемоги, героїзму. Але треба зупинитися, поїхати в Крим, послухати людей, записати все, що вони хочуть, і за кожним пунктом сказати: тут погоджуємося, тут приймаємо закон, тут посилюємо повноваження, а тут – неможливо з таких ось причин. Буде толк, якщо почати чесний діалог, який підкріпити конкретними справами. Не так, як Порошенко сказав у Криму: «Я приїхав вас помирить» і отримав відповідну реакцію. Зараз чіткої позиції Верховної Ради немає. Дуже хотілося б, щоб ми створили групу з лояльних депутатів (без Тягнибока чи Ляшка, яких там розірвуть) від усіх фракцій для такої поїздки в Крим.

У спілкуванні кримчани мені казали, що обурені навіть не питанням української чи російської мови, а так званним інформаційним геноцидом – необ'єктивністю наших ЗМІ. Повірте, я живу в Криму й ніколи не дивлюся російські канали. Нині я почала іноді їх вмикати, щоб почути іншу точку зору. Коли кажуть, що Крим перебуває в інформаційній блокаді, – це дурниця. Кримчани дивляться по телевізору й читають в Інтернеті те, що їм подобається, розмовляють мовою, якою їм зручно.

(Закінчення добірки на стор. 4–5).

3

Севастополь, 1 березня 2014 р.

Треба спілкуватися

Народний депутат України Марія МАТЮС (фракція партії «УДАР»):

– Щоб забезпечити єдність країни, треба спілкуватися. Очі до очей. Трибуни – це дуже добре, але це велике акторство й популізм. Я за три місяці переговорила з усіма сторонами барикад. Абсолютно влевнена: ті люди, яких я переконувала, мене послушали й не підуть на протистояння.

Ніхто не говорить із суспільством нормальною мовою. Не гаслами, не політичними штампами, а просто людяно, терпляче, пояснюючи якісь речі на пальцях. Якби моя воля, я робила б іще більший броунівський рух, щоб люди зі Сходу їхали на Захід і навпаки.

Резюме таке: треба «провітрити» цей парламент від запанилих політиків, зверхніх до людей. Хай ідуть писати мемуари! Хіба вони не розуміли, що в Криму можуть бути проблеми? Розуміли, але займалися там не політикою, а своїми бізнесовими справами.

Мовна політика – соціальне питання

Народний депутат України Світлана ФАБРИКАНТ (фракція Партії регіонів):

– Для єдності країни потрібно не провокувати й не розвішувати ярлики: і на Сході, і на Заході. Маємо перестати говорити про руйнування пам'яток, розповідати, що в громадян повинні бути тільки певні цінності, одна мова.

Усвідомивши це, суспільство можна примирити. Нині люди в тій-таки Одесі перелякані, почуваються загнаними в кут. Це тривожний сингал, бо, за великим рахунком, у місті завжди мало зважали на те, що відбувається в Києві.

Якщо ми говоримо про зміни в інформаційній політиці, то давня мрія всіх телевізійників – справжнє суспільне телебачення, яке представлятиме всі регіони. Нині з'явилася приватна структура «Громадське телебачення», яка репрезентує тільки вузький сегмент думок. А потрібно чути всіх.

Від фракції я працюватиму членом ТСК з підготовки проекту закону про розвиток і застосування мов в Укра-

їні. Широ кажучи, ця комісія від самого початку формується неправильно. Як експертів не можна запрошувати виключно філологів: ми ж не відмінки будемо там обговорювати чи розстановку ком. Мовна політика в регіоні – це соціальне питання.

Це й таблички з найменуванням вулиць, анотації до лікарських засобів тощо. Те, що експертна рада поки що не затверджена, дає надію, що ми постараємося почути одне одного.

Не підтримую заборону на трансляцію російських каналів в Україні. Як телевізійник у минулому, знаю на своїй шкірі: якщо робиш якісний конкурентний продукт, тебе дивляться й не дивляться нічого іншого.

Система «паханату» тріснула

Народний депутат України Сергій САС (фракція ВО «Батьківщина»):

– Для єдності українців максимально зробила Російська Федерація. Якщо говорити про внутрішні чинники, то країну консолідуватиме довіра до суду, правоохоронних органів, призначення на посади голів адміністрацій місцевих людей, а не варягів. Нині місцеве самоврядування просто кричить: 80 відсотків коштів бюджету йде на зарплату. Як міський чи селищний голова може дбати про соціально-економічний розвиток без фінансової бази?!

Детонатором революційних подій, окрім політичної складової, була й економічна причина. Останніми роками система так званого паханату передбачала, що бізнес мав

віддавати 80 відсотків зароблених коштів – заплатити податки у державний бюджет, а половину того, що залишилося, – «смотрящему» в своєму регіоні. І підприємці сподівалися, що з підписанням Угоди про асоціацію ця практика перестане існувати – буде міжнародний контроль!

Я не прихильник заборон російських каналів, які перетворилися на пропагандистську машину. Ніхто не досягне результату, закриваючи комусь рота. Заборона викличе зворотну реакцію. Правильна відповідь – проукраїнська, державницька позиція вітчизняних ЗМІ, більше інтерв'ю російськомовних громадян, які говорять: не треба Росії нас захищати від надуманих загроз. Якщо в людей на Сході сформувалися певні стереотипи, треба це поважати, ставитися терпимо. Повагу до української мови й культури не здобудеш через примус.

Від чого народ звіріє

Народний депутат України Сергій ГРИНЕВЕЦЬКИЙ (фракція Партії регіонів):

– Є такий вислів: зовнішня політика найкраща тоді, коли є лад усередині держави. Квотний принцип розподілу посад призводить до бідності, корупції, несправедливості, від чого народ звіріє. Ми це вже побачили. Тому треба спокійно, виважено враховувати специфіку кожного регіону, навіть кожного району. Дати реальні повноваження місцевому самоврядуванню, які вже виписані в профільному законі. Наприклад, виключне право місцевої ради рекомендувати Кабінету Міністрів кандидатури на посади голів міськдержадміністрацій. Нова влада мала би дослухатися до цього.

У XXI сторіччі, коли є Інтернет, супутникове телебачення, якісь заборони на російські канали не діють.

Наша держава має виконувати свої функції: політичну, економічну, соціальну, екологічну та ідеологічну. Тоді все стане на свої місця. Поки що йде перерозподіл посад.

Те, що відбувається зараз у Криму, описано мною в книжці «Геополитическое казино Причерноморья», яка вийшла 2009 року. Сторінка 201 і 202 – читайте, ви там знайдете всі відповіді.

Це – інтервенція

Народний депутат України Валерій ПАЦКАН (фракція партії «УДАР»):

– Щоб погасити протистояння в суспільстві, покінчити з сепаратистськими закидами в регіонах України, найперше потрібно, щоб повноцінно запрацювала нова влада, а в стінах парламенту ніхто не міг говорити про роз'єднання країни між російськомовним та україномовним населенням.

Ситуація в Криму не може чекати, тому Верховна Рада створила дві комісії, які напрацьовуватимуть компроміс у мовних питаннях і питаннях змін до Конституції. Найближчим часом ТСК з підготовки проекту закону про розвиток і застосування мов в Україні поїде до Криму. Від Комітету з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин у ній пра-

цюватиме Мустафа Джемільєв, бо він добре знається на місцевих проблемах.

Треба називати речі своїми іменами: пересування російських військ у Криму – це інтервенція. Якщо не посилюватимемо боездатність української армії, нічого не робитимемо, аби стати сильним гравцем на міжнародній арені, нас і далі будуть гнобити, регулярно приходити з черговими «військовими навчаннями».

Статус і преференції

Народний депутат України Святослав ХАНЕНКО (фракція ВО «Свобода»):

– Нині найактуальніше питання – мобілізуватися проти агресії Росії в Криму, якій немає пояснення і прощення. Відчувши смертельну загрозу з боку північного «стратегічного сусіда», маємо об'єднатися й будувати незалежну суверенну державу в інтересах громадян. Я впевнений, що Верховною Радою переглядатимуться засади внутрішньої і зовнішньої політики України, питання щодо статусу Автономної Республіки Крим і перебування на його території Чорноморського флоту Росії.

Наша фракція наголошує, що АР Крим має отримати рівнозначний з усіма іншими областями ста-

тус, але обов'язково з урахуванням певних національних, етнічних, економічних, географічних та інших особливостей. Власне, кризь таку призму має розглядатися розвиток усіх інших територій України, муніципальних органам яких слід надати широкі преференції. В ідеалі органи центральної влади повинні вирішувати тільки стратегічні питання.

Держава знищувалася

Зорян ШКІРЯК (громадський діяч, активіст Майдану):

– Нині треба намагатися розв'язувати всі проблеми дипломатичним шляхом. Варто максимально ефективно працювати з мешканцями на Сході та Півдні України, пояснювати, що в країні жодні права громадян не порушуються, немає дискримінації за будь-якою ознакою, надуманих мовних проблем.

Що стосується ситуації в Криму, то, на мою думку, тепер було б доречно провес-

ти навчання військ НАТО на полігонах Миколаївської області в акваторії Чорного моря, залучивши до них і турецький флот, який є одним із найпотужніших у світі. Ті агресори, що зараз «маневрують» на Кримському півострові, повинні усвідомити: в Криму живуть не тільки росіяни, а й українці, татари та представники інших національностей. Турки, безперечно, захищать татар на їхній історичній землі.

Усунути загрозу агресії

Павло ЖОВНІРЕНКО (громадський діяч, голова правління Центру стратегічних досліджень):

– Щоб забезпечити єдність країни, слід усунути загрозу, й передусім зовнішньої агресії. Ті, хто її планують, розраховують на те, що Україна виявить безпомічність і всередині країни запанує хаос. Це перше. Друга загроза – зруйнована вертикаль силових структур. Третя – інформаційна безпека мешканців на сході та півдні держави, а також за її кордонами, зокрема в Росії.

Росія робить усе для того, щоб спровокувати українських військових на застосування зброї. Не новим для російських військ є застосування диверсійних прийомів із переодягненням військових у форму іншої армії або

однострої невідомих угруповань, захопленням зброї зі складів і штурмами своїх же військовиків. Такі сценарії не раз розігрувалися в історії, й зокрема росіянами.

Ще одна мета керманців Росії полягає в деморалізації та дезінформації Заходу. Цього не вдалося. Більше того, Захід і весь світ, включно зі США та Китаєм, у своїй політиці стосовно Росії став єдиним. Дії нашого північного сусіда об'єднали також і українців усіх регіонів незалежно від національної, мовної чи конфесійної належності.

Упевнений: цей інцидент закінчиться перемогою міжнародного права, а отже, й України. Коли буде вичерпана криза, слід ретельно проаналізувати все, що сталося. Особливу увагу треба звернути на силові структури, зокрема армію, та зовнішню й інформаційну політику, мовні питання тощо. Але насамперед необхідно провести адміністративну реформу. Повноваженнями слід максимально наділити громади, перетворити Україну, яка нині ще працює за радянською моделлю управління, на справді демократичну державу.